

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK

Cena za celo leto . K 60.—, za pol leta . K 30.—
 „ četrt leta . „ 15.—, „ en mesec „ 5.—
 Uredništvo in upravljanje: Kopitarjeva ulica Štev. 6.
 Telefon Štev. 50.

Inserati: Enostolpna politivsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor) za enkrat po K 120.—
 Poslano: Enostolpna politivsta K 1.—, — izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 3. uri popoldne

Wilson sprašuje.

Reka naj bi se začasno nevtralizirala.

LDU. Pariz, 13. aprila. (ČTU.) Wilson je povabil svet četverice k neprisiljenemu pogovoru ter mu stavil vprašanja, če mislijo, da lahko stopijo pred svoje narode z izjavo: Nam ni bilo mogoče skleniti dobrega miru. Končno jim je stavil vprašanje, ako ne bi bilo bolje odpovedati se goštim nacionalnim aspiracijam, kakor pa ovreči vse mirovno delovanje. Wilson ni zahteval nobenega odgovora na ta vprašanja, temveč prepustil svojim kolegom, da si o tem sami napravijo svoje mnenje. Ta pogovor je baje ugodno vplival na raz-

voj mirovnih pogajanj, tako da so sedaj prej nagnjeni ugodni rešitvi, kakor sploh kdaj prej. — Je še veliko težkoč, posebno reški problem; vzdržujejo se pa vesti, da se bliža tudi temu vprašanju rešitev s tem, da bodo Reko začasno nevtralizirali, dokler ne odloči zveza narodov. Ako bi bil ta predlog, za katerega delajo propagando Amerikanci, sprejet, tedaj bi se varuštvo izročilo oni državi, ki ni zainteresirana niti na Reki, niti na adrijskem vprašanju.

Sovjetska vlada na Bavarskem vržena.

LDU Monakovo, 13. aprila. (Brezlično.) Tukaj se bojujejo dva osrednja sveta. Položaj je obupen, ker ovirajo dovoz živih dobro organizirani kmetijski sveti. Sosednji Augsburg je zopet pridobljen za vladno Hoffmanna. Isto velja tudi za mesti Schweinfurth in Aschaffenburg. Zgornja Bavarska je na ta način prešla skoraj izključno zopet k ustavodajni vladi. Bavarska deželna zbornica se snide prihodnje dni v Bambergu. Hoffmann namerava ustanoviti ljudsko brambo, ki naj v prvi vrsti obstoji iz organiziranih rudarskih delavcev.

LDU. Weimar, 13. aprila. (WU.) Po poročilu prvega armadnega voja je monakovska garnizija strmoglavila sovjetsko vlado. Vzpostavitev sovjetske vlade se sploh ne pričakuje. Podrobnosti manjkajo.

LDU. Weimar, 13. aprila. (WU.) Bavarska vlada je izdala proklamacijo: Bavarskemu narodu! Monakovska posadka je pomekla nasilno vlado v Monakovem. Namere tujih vsiljivcev so se izjalovile. Monakovo in vsa Bavarska diha svobodenje. Moč prave vlade Hoffmannove je prodrla z elementarno silo tugi v Monakovem. Vse dosedanje odredbe sovjetske vlade so brez veljave. Bavarci! Ostanite zvesti vladi Hoffmannovi, združite vse svoje sile, da se prepreči povratek pravkar poražene nasilne vlade in da se vladi omogoči vzpostavitev raztvarjene bavarske države. Le red in delo vodita do uspeha.

LDU Monakovo, 13. aprila. (DKU) Mesto je popolnoma mirno.

Bratstvo Čehoslovakov in Jugoslovancev.

LDU. Praga, 13. aprila. (ČTU) Snoči je bil v Reprezentacijskem domu v spomin na obletnico svečanostne prisega z dne 13. aprila 1918 med Čehi in Jugoslovani slavnosten jugoslovanski večer, ki so ga med drugimi posejili predsednik dr. Masaryk, čehoslovaški poslanik v Londonu dr. Osudsky ter zastopnik kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Pragi, poslanik Hribar. Predsednik dr. Masaryk je poslanika Hribarja prisrčno pozdravil. Poslanik

Hribar je v svojem nagovoru poudarjal važnost današnjega dne. Pred enim letom, je dejal poslanik, so si Čehi in Jugoslovani prisegli večno zvestobo. Predsednik dr. Masaryk se je zahvalil in izjavil: Mi Čehoslovaki in Jugoslovani smo bratje in ostanemo za večne čase. Godba je svirala narodni himni. Med navzočimi so bili tudi general Pelle, min. Stanek in Vrbenky, čehoslovaški poslanik v Belgradu, Kašina, mnogo članov narodne skupščine,

Viharji.

Rusija nas uči od prvega dne, ko se je polastila vlade takozvana stranka boljše-vikov, koliko nepopisnega gorja mora prestat država v času revolucionarnih viharjev. Novo, zelo živo in zelo poučno sliko dežele, ki se vije v rvolucionarnih bolečinah, nam nudi zadnje dni Bavarska. Pretekli teden so nam naznanili brzjavni, da je prvotna republikanska vlada strmoglavljena in da so se moči polastili pristaši sovjetov, boljševizma. Ob koncu istega tedna je prišla vest, da je nastala protirevolucija proti novi vladi in da jo je vrгла. Ta vest se doslej še ni potrdila; natančno ni mogoče vedeti, kaj se v Monakovem godi, toda eno je vidno vsem: država se streša v temeljih in vse, kar je pod njeno streho, trpi v strahu in negotovosti.

Prevratno gibanje izide navadno iz stranke tovarniških delavcev, iz njenega najradikalnejšega krila. Nato se stranka sama med seboj razkolje, en del drži z zmernimi republikanci, drugi podpira komuniste. Isti razkol se začne med vojaštvom, med kmeti, med dijaki, med uradničtvom. Dežela se cepi v stranke in strančice, katerih vsaka teži za tem, da se oboroži in polasti vladne moči.

Naravno je, da se strasti razpalijo, trezno mišljenje nima ne kredita, ne so-mišljenikov, namesto pravice vlada moč in sila, puška in strojnica. Revolucionarji in protirevolucionarji si skušajo osvojiti telefonske in brzjavne centrale, vojašnice, vladna poslopja, javne blagajne. Vpelje se preki sod, ki naglo in brez premišljevanja opravlja svoje delo; danes stoje pred puškami revolucionarji, jutri protirevolucionarji. V mestu vlada zavest negotovosti, strah za življenje in imetje, groza pred dogodki, ki utegnejo priti nocojšnjo noč ali jutrišnji dan. Vse to se druži s stankami v tovarnah in na železnicah, trgovine se zapirajo, delo zaostaja, kmetje zaklepajo svoje zaloge, promet se ustavi, živili zmanjkuje in strasti se še bolj razvnamajo, ker jih neti prazni želodec. Če traja to nezdravo stanje dalj časa — in vedno traja dolgo časa — se polasti prebivalstva obup in splošna otopelost, država hira in potrebuje desetletij, da popravi vso škodo revolucionarne dobe.

Ponesrečeno tihotapstvo.

Dva vagona masti zaplenjena.

Kakor so časopisi že poročali, se je posrečilo, dne 26. marca t. l. v Mariboru zaseči dva vagona masti in slanine, ki so ju nameravali iztihotapiti z ententnim vlakom v Nemško Avstrijo. Udeležence, nemško-avstrijskega državljanu višjega revidenta južne železnice Frica Irrla iz Gradca, trgovca Steva Radovanoviča iz Zagreba in trgovca Steva Nasakando iz Karlovca je mestni magistrat mariborski obsodil zaradi

navijanja cen in tihotapstva poleg zaplenbe blaga vsakega na 20.000 kron denarne globe in na šest mesecev zapora. To razsodbo je deželna vlada (oddelek za prehrano) potrdila, tako da je postala pravno-močna. Železniškim uradnikom na Zidanem mostu, katerim gre zasluga, da se je preprečilo tihotapstvo, se prizna primerna nagrada.

Cestni boji v Draždanih.

LDU Berlin, 13. aprila. (DunkU) »Vossische Zeitung« poroča iz Draždan: Pričakujejo naval na grad. V draždanskem novem mestu se vrše cestni boji. Trenotno so vladne čete v premoči. Draždanski obmejni lovci in vladne čete so si ustanovili v katoliški dvorni cerkvi oporišče v obrambo mostišča pri Friderika Avgusta mostu. Kakor poroča dopisnik, je del lovcev in grenadirjev nezanesljiv. Vlada je nad Draždanami razglasila obsedno stanje in odredila vse potrebno v vzdrževanje miru in reda.

LDU Berlin, 13. aprila. (DunkU) »Berliner Tageblatt« poroča iz Draždan: Po razorožitvi čet pred vojnim ministrstvom se je pričel pravcati bobneči ogenj na postopje. Čez četrt ure so vdrl demonstranti v vojno ministrstvo. Pometali so cele kope spisov na cesto, prerežali telefonske žice ter iskali od sobe do sobe ministra Neuringa. Ko so ga naposled izsledili, so ga vlekli do stopnic, kjer je Neuring skušal govoriti. Prišlo je do živahnega oporekanja, v čigar poteku je bil minister dejansko napaden. Nato so demonstranti odšli proti Friderika Avgusta mostu. Pri tretjem mostnem stebri so vzdignili ministra naenkrat na ograjo ter ga odtod vrgli v visoko naraslo Labo. Neuring se je skušal krčevito držati mostne ograje, a je naposled omagal in izginil pred očmi tisočernih gledalcev v vodo. Za nekoliko sekund je prišel zopet na površje ter se skušal plavaje rešiti. Približno 400 metrov pod mostom ga je zadela ena mnogih krogel, ki so jih izstrelili za njim. Truplo je potem odplavalo po Labi. V mestu vlada silno razburjenje. Kakor poročao, so demonstranti umrli tudi ministrovega tajnika Alberta.

Mirovni posvet.

LDU Bern, 14. aprila. Jugoslovanski tiskovni urad v Parizu poroča: V četrtek je razpravljal svet četverice o boljševiškem vprašanju. Angleško časopisje predvsem »Times«, ostro napada neodločno postopanje konference napram boljševikom. Osrednja komisija za teritorialne probleme se je pečala z vprašanjem Rumunije, Transilvanije in Banata. Do končnoveljavne odločitve ni prišlo.

LDU Bern, 14. aprila. Jugoslovanski tiskovni urad v Parizu javlja: Pričakuje se, da bo koncem tega tedna v svetu četverice

ce dosežen sporazum v vseh najvažnejših vprašanjih. Nato bo določen dan, ko bodo pozvani nemški delegatje v Versailles. Besedilo mirovne pogodbe ne bo objavljeno prej, dokler ne bo predloženo Nemcem.

Wilsonov povratek.

LDU Ženeva, 13. aprila. (TČU) Povratek predsednika Wilsona v domovino je napovedan za veliki teden.

Lloyd George odpotoval v London.

LDU, Pariz, 13. aprila. (Dun KU.) Sklenjeno je končnoveljavno, da se odpelje Lloyd George v ponedeljek iz Pariza v London. Odsoten bo en teden.

Padarewski pri svetu četverice.

LDU Milan, 13. aprila. (Brezžično.) Iz Pariza se poroča: Paderewski je imel pogovor s Sonninom in s svetom četverice na Wilsonovem stanovanju. Popoldne sta bili dve seji osrednje teritorialne komisije v svrhu določenja romunske meje.

Kompromis med Čehi in Poljaki.

LDU Praga, 13. aprila. (ČTU) »Narodni Listy« poročajo iz Pariza: Čehoslovaška republika bo na pariški konferenci dosegla zelo mnogo. Naše zahteve bodo izpolnjene, četudi ne popolnoma, pa vendar v precejšnji meri. Vprašanje zgodovinskih mej je rešeno do tešinskega ozemlja. Sicer smatramo svoje zahteve po tem ozemlju za upravičene, v dosegu dobrih odnošajev med Čehoslovaško in Poljsko je pa vendar potreben kompromis.

Potrebčine Čehoslovakov.

LDU, Praga, 13. aprila. (ČTU.) General Pelle, ki nadzoruje prevoz živil, je 22. marca brzojavil maršalu Fochu: Do polovice avgusta potrebuje čehoslovaška republika 325.000 ton živil (moke, masti in mesa), ne glede na to, da je zelo občutno pomanjkanje sukna. Ako bi se upeljal s 1. aprilom promet preko Labe in Rena, potem bi bil mogoč dovoz 3560 ton. Čehoslovaška država prosi za vpošiljatev v dveh skupinah po osem vlakov dnevno. Treba je tedaj 180 vlakov. Nemčija, ki razpolaga še s 1200 ladjami, bo vse takoj

upeljala, ostanek živil bi se pa lahko dovozil po Renu. Čehoslovaki morejo samo 280 vagonov brez lokomotiv dvoziti. Potrebno je, da vrnejo Madžari 46 lokomotiv in 2000 vagonov, ki so jih odpeljali iz Slovaške. Zaloge, ki so na razpolago, zadostujejo komaj za en mesec.

Odprava obsednega stanja na Poljskem.

LDU Pariz, 13. aprila. (Brezžično.) Iz Varšave se poroča: Narodna skupščina. Predsednik otvori skupščino, izražajoč pred vsem simpatije poljskega naroda Bruslju in vzornemu belgijskemu ljudstvu, ki je doprineslo toliko žrtev in utrpevalo toliko škodo. Minister Lesniewski je odgovoril na interpelacijo židovskih poslancev glede dogodkov v Pinsku. S 140 glasovi proti 110 glasovom je zbornica sprejela nujnost predloga poslanca Daszynskega, da se konča obsedno stanje nad ozemljem starega poljskega kraljestva in Galicije.

Židovski pogromi na Poljskem.

LDU Nauen, 13. aprila. (Brezžično.) Kljub vsem svarilom poljskega ministrskega predsednika še vedno niso ponehali poljski židovski pogromi. Tako so se vršili pogromi meseca marca v Kališu, Dombrovi, Pinčevu, Klimantovi in nazadnje tudi v Lucku. Posebno v Kališu je prišlo do velikih izgrediv. Po dovršeni preizkavi dogodkov so odstranili komisarija za ljudsko milico, Minister Wojciechowski je obljubil, da bo vse storil, da se ne ponove več izgrediv. Zahteva pa, da židje molčijo o dogodkih. Kljub temu so takoj drugi dan izbruhnili nemiri v Lucku in Grajeku.

Prehrana Poljske.

LDU Milan, 13. aprila. (Brezžično.) Iz Pariza se poroča: Paderewski je obiskal generalnega nadzornika za prehrano, Hooverja, ter se mu zahvalil za dovoz živil na Poljsko. Hoover mu je zatrdil da svet aliirancev ne bo izgubil iz vidika prehranjevalnih potreb Poljske.

Ameriški kredit Češki in Belgiji.

LDU Milan, 13. aprila. (Brezžično.) Iz Washingtona se poroča, da je državni zakladni urad dovolil čehoslovaški republiki 6.330.000 dolarjev. Belgiji pa 900.000 dolarjev kredita.

Zveza narodov.

LDU Bern, 14. aprila. Jugoslovanski tiskovni urad v Parizu javlja: Komisija za zvezo narodov je imela snoci plenarno sejo pod predsedstvom Wilsona. Na vprašanje, kateri jezik bo uradni jezik zveze, je bil stavljen predlog, naj se določi francosčina, toda komisija je izjavila, da ni kompetentna in je odstopila to zadevo konferenci. Razpravljalo se je tudi o vprašanju, katero mesto bo sedež zveze narodov.

Belgijski minister za zunanje stvari Hy-mans je zahteval odločno, da mora biti se-dež zveze narodov Bruselj, dočim se je Wilson potegoval za Ženevo, ki je bila končno tudi izbrana z 12 glasovi proti 7 glasovom. Francija, Belgija, Kitajska, Por-tugalska in Čehoslovaška so glasovale za Bruselj, Amerika, Angleška, Italija, Japon-ska, Srbija, Grška, Rumunija in Brazilija pa za Ženevo.

Boji na Koroškem.

Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 13. aprila iz uradnega vira: Dne 12. t. m. ob 8. uri 20 min. zvečer je nemško topni-štvo ustrelilo 24 krat na most in okolico južno Dul. Most je nepoškodovan. Ob 9. dopoldne so Nemci streljali na našo stra-žo ob Dravi v odseku Pliberk in ob 10. uri 30 min. zvečer pri Sv. Petru vzhodno Veli-kovca. Dne 13. t. m. ob 2. uri ponoči so pri Lušniku vrgli nekaj ročnih granat.

Nitra zračna vožnja.

LDU Bruxelles. 13. aprila. (Brezlično.) Belgijski vojaški aeroplan s pilotom po-ročnikom Georgesom in dvema spremnje-valcema je preletel progo Bruxelles-Lon-don-Pariz v sedmih urah 20 minut.

Iz pokrajine.

k Povišek dohodkov okrožnim zdrav-škom in deželnim cestarjem. Komisija za začasno vodstvo in likvidacijo dež. uprave je dovolila okrož. zdravnikom na Kranj-skem draginske doklade v izmeri 100 % službenih prejemkov, to je plače aktivi-tetne in starostne doklade pričenši od 1. januarja 1919 dalje. Istotako je komisija dovolila deželnim cestarjem na Kranj-skem 100 % povešek dosedaj uživane dra-ginske doklade od 1. januarja 1919 na-prej.

k V obrambo hercegovinske živino-reje. Hrvatska Narodna zajednica je v imenu kmetov iz okrajev Stolac, Ljubinje in Mostar poslala pokrajinski vladni spome-nico, v kateri prosi za zaščito živinoreje v teh krajih. Tamošnji kmetje, ki se pečajo izključno z živinorejo, morajo vsako leto koncem aprila ali najkasneje sredi maja odgnati vso svojo živino na planine v ne-vesinjski, fočanski, konjiški in gatski okraj, ker krševita domača flara ne daje ne krme ne vode. Da gre tu za velike vsote narodnega premoženja, kažejo naslednje številke: l. 1913. se je paslo na nevesinjskih in fočanskih planinah 191.100 glav živine samo iz okrajev Stolac in Ljubinje, leta 1918. pa 170.000 glav, kar predstavlja vrednost nad 50 milijonov kron. A tu se ni všteta živina iz mostarskega okraja. Letos preti nevarnost, da kmetje svoje živine ne bodo mogli odgnati na planine, kar bi po-menilo konec živinoreje v navadenih okra-jih. Že prejšnja tuja uprava je preko po-letja v prizadetih planinah vzdrževala močne orožniške postaje v varstvo plan-sarjev in čred. Gb sedanjih razmerah bo treba še v veliko obsežnejši meri po-skrbeti za njih varnost in z vojaštvom za-

stražiti tudi vse poti, po katerih goni-jo živino na planino. Dosej se pa v tem oziru še ni ničesar ukrenilo in kmetje se boje, da živine ne bodo mogli poslati na planine. Zato prosi spomenica, naj pokrajinska vla-da v sporazumu s poveljnikom II. armade vojvodom Stepanovičem nemudoma od-redi potrebno, da se zavaruje dostop na planine in bivanje na njih.

k Zatekel se je nekako pred jednim mesecem prav lep pes bernardinec. Last-nik ga dobi pri posestniku Mateju Barle na Lužah, p. Šenčur pri Kranju. Za slučaj, da se ne zgasi lastnik, oddalo bi se tega psa drugemu in najraje v zameno za do-brega psa čuvaja.

Iz Ljubljane.

1 Umrl je včeraj popoldne ob 2. uri v starosti 77 let vpok. poštni poduradnik g. Lud. Spiller v Novem Vodmatu 76. Pokopali ga bodo jutri ob 4. uri popoldne pri Sv. Križu. Svetila mu večna luč!

1 »Dekle z biseri« na ljudskem odru. Dramatizirati roman je težko in nevhalež-no delo. Vse po času in kraju nadošlo raz-pletene dogodiljaje, je težko združiti tako, da ne bi ostale vrzeli med posameznimi dogodki, ki si jih na ta način gledalec ne more raztolmačiti povoljno. To hibo ima tudi ta igra, ki je pač slikovita po svojih prizori, sceneriji in kostumih, a včasih prepridigarška. Dobra lastnost igre je brezdvoma, da ima krasna dejanja. Igralci so izvršili svojo dolžnost. Igra Podgorske je bila zelo simpatična, naravnost lepa. Jelo Potokar občinstvo, ki zahaja k pred-stavam »Ljudskega odra«, še ne pozna, a predstavila se je tako, da je vzbudila s svojo igro gotovo odobravanje in zanimanje. Oni, ki jo poznamo iz predvojnih čas-ov, vemo, da bo postala ena prvih moči tega odra, če ji bodo dajali primerne vlo-gin — dosti časa za naštudiranje. Gorski je bil kos svoji nalogi, zelo dober v kret-njah in mimiki obraza. Njegov tekme-c Kaleb — Oražem se je vživel v vlogo, sliko tega nekoliko odurnega človeka je podal izvrstno, njegov glas je bil včasih prehri-pav, zadirčen in zelo komičen. Mila Roje je bila v vlogi Markove sestre zelo ljub-ka, Lin in Benoni sta bila po postavi in maski ter po zadržanju brezhibna, le Be-noni ni pokazal židovskega značaja dovolj krepko. Noema in Ana, Flavij in Avrelj so bili v igri na mestu in dobri. Glede re-žije je treba omeniti, da je bil boj za kuli-sami slab; ono zamolklo mrmranje nam ne more pričarati predstave pravega boja na življenje in smrt. Bolj ostro in v večji dalj-avi. Drugače moramo režijo samo pohvaliti. Občinstvo bo hvaležno, če igro ponovijo. Le bolj živ tempo in večje sigurnosti v vlogah bi priporočali. F. B.

1 Komisija za preskrbo vračajočih se vojniki v Ljubljani se je preselila s Tur-jaskega trga štev. 4 v Gradišče štev. 4 v Luckmannovo hišo; vhod z vogala proti Nunski cerkvi.

1 Kuhinja za zasebno uradništvo. Od-bor Društva zasebnih uradnikov in urad-nic na slovenskem ozemlju je v seji dne 12. aprila sklenil ustanoviti za svoje člane samce in samice obednico, ako se priklasi

zadostno število udeležencev. Prispevek in cena bode odvisna od števila priglancev, cene lokala in plače kuharici. Dobivalo bi se kosilo in večerjo. Kateri članov, oziro-ma članic bi na hrano v tej kuhinji reflektiral, naj se javi do 20. t. m. v društveni pisarni, Poljanska cesta 3.

1 Umrl so v Ljubljani: Helena Ber-gant, žena užitninskega paznika, 69 let. — Sestra Zita Uršula Teržan, usmiljenka, 53 let. — Jakob Hiti, dninar, 72 let. — Franciška Kotnik, tovarn. delavka, 32 let. — Marija Javornik, vrtnarjeva vdova, 89 let. — Ana Ortar, mestna uboga, 70 let. — Marija Valenta, zasebnica, 64 let. — Ivan Škrabar, novorojenček, 2 uri in pol. — Ivan Bregar, krojaški pomočnik, 38 let. — Anton Vihtelič, posestnik, 72 let. — Matevž Mazi, hiralec, 84 let. — Josip Tinta, kramar in posestnik, 51 let. — Anton Sternad, hiralec, 31 let.

1 Izgubil je ubožec iz hiralnice večje vsoto denarja z nakaznicami za slanine, katero vsoto bi moral isti, ako se ne najde povrnuti. Pošten najditelj naj se zgasi v Dobrodelni pisarni, Poljanska cesta 4, L.

Politična kronika.

p Za naše vojne ujetnike. »Il Lavoro« socialistični list v Genovi od 1. marca raz-trga najpred Colonela Costa, ki se je na-sproti nekemu žurnalistu izjavil, da imajo ujetniki dosti jesti in da se ji mdobro go-di. Nadaljuje dobesedno: Resnica je, da se morajo ti ubogi ujetniki kamnu na cesti smiliti. Naše prebivalstvo jim rado podaja kruha ali kaj drugega, da ti nesrečniki ne umirajo lakote in da ne bi proklinjali Italije... Na malariji bolne prevažajo iz St. Margaritte v Tagio, jetične pa v bolni-co Coronata. Seveda ti potem takem ne umirajo v občini Genova. Naši podatki o umrljivosti so sestavljeni na podlagi zanes-ljivih poročil. G. polkovnik naj jih le na-tanko prebira in naj premišluje v zadevi, ki ne dela časti ne naši vladi, ne našim vojnim oblastem. Brez veliko govoričenja in besedičenja moramo pokazati člove-čanska čustva za svojo čast in svojo dobro-ime. Italija nikakor ne sme biti dežela ra-beljev in mučiteljev. — To poročilo se po-polnoma ujema z poročili naših vrnivših se vojnih ujetnikov.

p Treba je tudi Krekovega duha. Mostarska »Narodna Sloboda« piše dne 8. t. m. o političnih razmerah in pravi: Hrvati v Bosni in Hercegovini morajo čimprej udariti nova pota stvarnega de-la in odgovornosti napram državi celoti. Katerakoli skupina bo Hrvatom v Bosni in Hercegovini pokazala ta pota, bo imela bodočnost in si bo stekla zasluge v raz-voju naše pokrajinske in splošne naredne politike. Treba je v Hercegovini kakor v Bosni politikov Krekovega duha, ki bodo z izvajanjem smelih političnih in socialnih načrtov med narodom korakali z duhom časa in potrebami naroda. Na take ča-kamo.

p Tiskovna svoboda. Uradni list hr-vatske deželne vlade naznanja, da je ban-ustavil izdajanje časopisa »Sloga«, ki je izhajal v Karlovcu in se tiskal v zagreb-ški tiskarni »Merkur«.

p Novo časopisje JDS. Te dni prične izhajati v Belgradu nov dnevnik JDS, pod naslovom »Demokrata«. S 15. t. m. prične JDS izdajati svoje glasilo tudi v Novem Sadu, a 1. maja v Sarajevu.

p Poverjenišvo za Istro odpravljeno. Dosedanji poverjenik za Istro dr. Matko Laginja je odvezan od svoje službe. Glasilo Starčevićeve stranke prava »Hrvat« se izreka proti odpravi poverjenišva za Istro, ker bi mogli Italijani tolmačiti ta korak tako, da se mi odrekamo Istri.

p Zavezniki naj nam dajo premož la omogočijo železniški in rečni promet. »Epoha« opozarja v uvodniku, kako se že pet mesecev vrtimo v krogu. Nimamo premož, ker nimamo prometnih sredstev; promet je pa nemogoč, ker nimamo premož. Iz tega kroga ne pridemo nikamor in vse gospodarsko in politično življenje trpi pod tem. Krivi smo sami, ker smo ravnali v vprašanju premož in prometa doslej kot v popolnoma notranjih vprašanjih, namesto da bi se bili za njuno rešitev obrnili na zaveznike kot v najni skupni zadevi. Saj je od hitre upostave železniškega prometa odvisna v prvi vrsti vojaška stabilnost skupne fronte, v drugi vrsti pa notranji mir in hitro konsolidiranje razmer v naši državi. Lastni interes zaveznikov zahteva, da nam tu pomagajo, tembolj ker bi bilo zanje to igrača. Par večjih parnikov prvovrstnega premož ne pomenja v ogromni angleški produkciji ničesar, a Amerika, ki je v dveh mesecih z lastnim materialom in ljudmi zgradila dvotirno železniško progo od Bresta na najsevernejšo točko zapadne fronte, bi kakor za šalo popravila naše porušene železnice. Kar smo zamudili, moramo popraviti. Čas je zato ugoden: Dogodki na Mažarskem so našim zaveznikom glasen memento. Zahtevajmo takoj, naj nam v najkrajšem roku dobavijo zadostno količino dobrega premož, naj nam pošljejo strokovnjakov in železniškega materiala za upostavo železniškega obrata na progah, ki vežejo Solun s Subotico in Belgrad z Dubrovnikom in Reko; razen tega naj nam dobavijo zadostno množino tistih vrst blaga, na katerih trpimo pomanjkanje.

Po svetu.

s Nova vrsta zgodovinske komedije. Sacha Guitry je uvedel novo vrsto zgodovinske komedije, to je komedijo, ki predstavlja odlomek ali kako značilno sliko iz življenja kakšnega velikega človeka. Njegov »Pasteur« je doživel velik uspeh, (to ni smešen dogodek, a samo izdelek je tako, ko vse druge Guitryjeve komedije). Drame, ki obdelujejo dogodke iz življenja velikih mož, niso novost, toda Guitry je iztaknil neko intimno mani-ro, ki se loči od vseh ostalih dramatskih del te vrste. No, to z ozirom na novost ni tako važno, ko nasvet, ki ga je dal pisatelju nek kritik, ko je razpravljaval o njegovih delih in o njegovi sposobnosti. Kritik je dejal: Zakaj ne poskuša Guitry kako novost, ki čaka ravno na nje-ga. Zakaj ne vzame kot model svojim dramam živo zgodovinsko osebnost? Naj po-

misli samo, kako bi delovalo na občinstvo, če bi bralo na oglasih: Aristid Briand, drama, Ali: George Clemenceau, tragikomedija, Ali najbolje: Sacha Guitry, komedija, spisal Sacha Guitry, glavno vlogo igra Sacha Guitry. — Ta pošaljivi kritikov predlog je našel celo množino komentari-jev in kdo more reči: v par mesecih lahko doživimo mnogo zanimivih novosti v gledališču.

s Jan Kupecký in car Peter Veliki. Ko je car Peter Veliki leta 1712, prišel drugič v Karlove Vare, da bi se zdravil, se je spomnil imenitnega podobodobca in slikarja Jana Kupeckega, o čigar zmožnostih in talentih je že na Dunaju slišal. Zato je zaželel, da bi češki umetnik prišel za njim v Karlove Vare, da bi ga naslikal. Ali ruski poslanik na Dunaju je zastoj pregovarjal Kupeckega, ki ni marl iti z Dunaja, ker se je carja bal. V glavnem avstrijskem mestu so bile namreč razširjene o ruskem vladarju najgroznejše govorice. Ker Kupecký le ni prišel, se je obrnil car na cesarje Karla VI., ki je naposled le dosegel, da se je Kupecký napotil v Karlove Vare, kjer so mu povedali, kako se ima obnašati, tudi če bi ga car utegnil grdo gledati. Na srečo je vladar Kupeckega prav prijazno sprejel, in kadarkoli ga je slikal, je govoril z njim češki, da, carji Petru Velikemu se je celo posrečilo, da je slikar ostal v Karlovih Varih celih šest mesecev. Pri neki priložnosti je ponudil Peter Veliki Kupeckemu častno in izdatno službo dvornega slikarja, ali umetnik ni sprejel ponudbe, ker je vedel, da bi se mu v Rusih slabše godilo kakor ne vem kje, češ, pravoslavni Rusi ne marajo Čehov, h katerim je sodil tudi Kupecký. Vendar je delal še naprej za carja, in sicer v Lipskem in Norimbergu. Kakor znano, so bili po nekem njegovem bakrorezu narejeni prvi ruski rublji in nekaj spominskega kovane-ga denarja s podobo carjevo, kar se je zgodilo prvič leta 1713.

s Vpliv hrane dojenčkov. Hrana dojenčkov zelo vpliva na poznejšo delamožnost odraslih. Statistično je neoporečno dokazano, da je umrljivost umetno hranjenih dojenčkov dosti večja kakor naravno hranjenih. A doslej še niso preiskali, če gre to še naprej, če se ravna tudi delo poznejših let po hrani v mladosti. Dr. Friedjung je preiskal v to svrho člane nekega delavskega telovadnega društva. Od 155 telovadcev je bilo 64 odstotkov takih, ki so jih dojile matere. Od 33 boljših telovadcev je bilo 72 odstotkov takih dojenčkov, čas dojenja deset mesecev. Od 66 srednjeverstnih telovadcev je bilo število onih samo 66 odstotkov, povprečni čas dojenja šest mesecev in pol. Med 56 slabimi telovadci padejo procenti na 57, čas pa na šest mesecev in deset dni. Še bolj opazimo nasprotje, če primerjamo najboljše in najslabše telovadce: od 11 najboljših so jih matere dojile deset, od enajst najslabših pa samo pet.

s Dobrota petrolejske svetilke. V zadnjem času so začeli preiskovati vpliv različnih svetlobnih žarkov na oči; saj imamo toliko vrst razsvetljave, da se nam tako raziskovanje kar vsiljuje. Dr. Schanz je opazil, da nekateri svetlobni žarki očesu naravnost škodujejo, na primer žarki krat-

kega valovanja, torej ultravioletni. Moč vida se zmanjša in celo oko se utruja. Siva mrena v poznejših letih je po njegovem mnenju v mnogih slučajih neposredna posledica žarkov s kratkimi valovi. Večinoma so to žarki kakšne močne žarnice ali obločnice. Nastane svetlobni katar, ki ga ozdravimo s tem, da odstranimo škodljive vplive luči in da zavarujemo oko s steklom evfos. Na vsak način je petrolejska svetilka v tem oziru daleko nad vsemi drugimi novejšimi viri svetlobe, ne pošilja nobenih žarkov z manjšo dolžino valov kakor 360 milimetrov. Škodljivi vpliv električne luči pa odstranimo lahko tako, da vir luči očesu skrijemo, da torej luč ne pride naravnost nad nas, temveč indirektno. V bolnišnicah postavijo večkrat tenke mramornate plošče med luč in med bolnike, nastane zelo mila in za oči blagodejna svetloba.

s Tomaž Edison. Iz Orange se poroča listom: Slavni ameriški izumitelj Tomaž Edison je praznoval te dni svojo 72 let-nico ter upa, da bo učakal sto let, starost, ki jo živi njegov rod. Praded Edinson je živel 104 leta, ded 100, oče pa 94 let. — Edison pokadi, kadar je kaj bolj zaposlen z delom, po 20 smotk na dan, in sicer same močnejše smotke. Slavni učenjak trdi, da mu kajenje še nikdar ni škodovalo. V njegovi družini se je od nekdaj močno kadilo. Njegov praded, ki je učakal visoko starost 104 leta, ni bil samo strasten kadilec, temveč je tobak tudi žvečil.

s Najstarejši šnofci so Portugalci. Na Portugalskem so šnofali ljudje že l. 1663, in sicer v taki meri, da ni bilo najti vo-jaka, ki bi ne bil vdan tej strasti. Kralj Alfonz VI. je poznal to strast svojih vo-jakov, zato je v poboljšek poklonil vsake-mu možu po dobljeni zmagi dva funta to-baka za nosljanje, vsled česar je bilo baje v armadi veliko veselje. Za to pa papež Inocencij XIII. († leta 1724.) ni bil prija-telj tobaka. Prepovedal je celo šnofati v cerkvi, kjer se zaradi kihanja in troben-tanja besede božje niti slišalo ni. Pozneje pa se je šnofanje še bolj razširilo, tako da so tudi kralji, cesarji in cerkveni dostojanstveniki šnofali. Saj so šnofali car Pe-ter Veliki, Friderik I. ter cesarica Marija Terezija.

s Počasčenje nemških žrtev. Iz Pa-riza javljajo: Ogromna množica ljudi se je zbrala na pokopališču v Seulisu. Vsi me-ščani so čutili dolžnost, da počaste spo-min bivšega župana Evgena Odenta, ki je bil kot žrtev svoje dolžnosti ustreljen od Nemcev dne 2. septembra 1914. V kate-drali so peli rekviem, pi katerem je bil navzoč tudi škof. V pridigah so nasteli vse muke, ki so jih morali pretrpeti od Nem-cev. Iz cerkve je krenilo občinstvo do groba, kjer so dvignili krsto, jo položili na voz, ki je bil okrašen z vencii in so jo prepeljali v grobnico, kjer bo ostala traj-no. Tu so imeli tri govore, v katerih so opisali pokojnikove zasluge in požrtvoval-nost za domovino.

s Stavka borilcev. Borilci, važni sode-lavci pri krvavih igrah na španskem, niso zadovoljni s svojim položajem. Organizirali so se in zahtevali: so neke priboljške in

premembe z ozirom na mesta, ki jih moralo držati kot borilci, da se izognejo pogostim in zelo nevarnim položajem, v katere jih spravi pogosto pretiran krik in plosk občinstva, od katerega bi bilo popolnoma po-
divja. Zahteve, ki so jih stavili, so jim od-
bili. »Epoca« javlja, da so borilci zato pri-
šli stavkati. Tako bo ostala Španija brez
svoje narodne zabave. Ker se pa borilce
ne da nadomestiti kar tako, ti meni nič,
jaz tebi nič, zato večina časopisja zaklinja
borilce, naj v imenu narodne časti ne one-
mogotijo teh iger, ki so ponos španskega
naroda.

s Poslednji. Medtem, ko si državni
četje in diplomati razbijajo glave, ko
razpravljajo o bodočem miru, živi v Pa-
rizu človek, ki čaka s prekrizanimi ro-
kama, da vse izvršijo in začne delati on.
A najvažnejše je, da je ravno njegovo de-
lo odločilno in da brez njega ne gre. Ta
človek je gospod Cario, uradni lepopisec
ministrstva za vnanje zadeve. Malo ljudi
je, ki bi mislili na to, da mirovni dogovor
v današnji dobi pisalnih strojev ne sme
biti pisan z roko, tako zahtevajo odredbe
državnikov, ki so prišle že v navado. Ne-
koč so to delali še natančneje; ni bil sa-
mo tekst lepo spisan, nego so bile tudi
začetne črke umetniško izdelane in olep-
šane z vinjetami in simboličnimi olepša-
vami, ki so pomenile upanje, trdnosti
sklenjenih pogodb. Gospod Cario ni dol-
žan risati toliko, ali zato mora poleg tek-
sta napisati lepo tudi vse uradne listine,
v katerih podeljujejo naslove in odlikova-
nja vladarjem ter pisma, ki jih pošlje pred-
sednik drugim državam; in tega dela je
imel ubogi gospod Cario več ko preveč.

s Ameriško poštenje. Mesečnik »Cur-
rent History« govori s ponosno radostjo o
ameriškem poštenju in ameriški morali, ki
so jo pokazali vojaki in javni delavci za
čas svetovne vojne. Članek je poln do-
kazujočega gradiva. Smrtnih obsodb so
izrekli v celih vojni samo dvajset, a izvršili
samo devet. Pred sodišče so jih pozvali
samo 12.357, in to samo radi malenkosti,
če se je kdo zakasnil, bil pijan, ali kaj ta-
kega. Od teh jih je bilo 60 % oproščenih.
Uradna objava izkazuje samo en slučaj
vohunstva. Dezertirjev ni bilo. Edini
greh, ki so ga Amerikanci kaj radi storili,
je bilo spanje. Je namreč 773 prijavljenih
slučajev, kjer so vojake zalotili, da spijo,
mesto da vrše službo. Poleg tega je bilo
zdravstveno stanje izvanredno dobro. Za
to se imajo zahvaliti samo rednemu na-
činu življenja.

s Šolska vzgoja na Angleškem. An-
gleži nimajo državnih šol ter ne nadzoro-
valne šolske dolžnosti. V tem oziru pri-
znava osebna svoboda le vseobčo npravnost
in navadne meje. Angleškim staršem od-
kazujejo običaji družabnih razredov, h ka-
terim pripadajo, šole, katerim imajo izro-
čiti svoje sinove v pouk in izobrazbo. Na-
čin in obseg tega šolanja ureja zopet tra-
dicijska ter se odteguje državnemu vplivu in
preizkusni kontroli. Ali angleško šolstvo
je, kar se tiče razvoja telesa in značaja,
izborna, ampak glede znanosti in vede,
pa stoji daleč za nemškimi zahtevami.
Normalna izobrazba je pomanjkljiva, po-
tebno glede znanja tujih jezikov ter zgo-

dovine in zemljepisja tujih dežel. Če dobi-
mo Angleža s temi znanostmi, si jih je iz-
vestno pridobil na celine. Da pa v vsak-
danjem življenju izvrši dosti praktičnega
dela, prihaja odtod, da angleškega mlade-
niča ne ovirajo razne preizkušnje, ki jih
mora napraviti naš mladenič, ampak stopi
v življenje brez njih in si pozneje izpopolni
svoje znanje. Angleško naziranje prepušča
mladini prosto izbero izobrazbe; npravn
pritisk ga sili, da se normalno izobrazil,
kar zahteva ravno njegova vrsta od svo-
jih članov. Ne zahtevajo si izpričevala,
ampak izdatno delo. Zdravnik ali odvet-
nik pride do veljave, ko se izkaže, kako
in kdaj si je pridobil svoje znanje, to je
njegova reč. Angleži dajejo torej prednost
praksi pred teorijo.

s Pozabljen genij. Petdeset let je tega
letos, kar je umrl popolnoma pozabljen ge-
nij izumitelj šivalnega stroja. Dasi je s svo-
jim izumom dal kruha milijonom ljudi, ven-
dar mu svet ni izkazal nobene hvaležno-
sti. Sicer pa ni to nič novega, saj se običaj-
no vsem genijem godi tako. Srečni človek,
ki je izmislil seveda povsem priprost šival-
ni stroj, je bil Amerikanec in sicer mehani-
niški pomočnik Elija Howe. Ta mladi mož
je nekoč popravljaj pletilni stroj, ki je bil
tedaj že v rabi in pri tej priliki mu je padlo
v glavo: Če imamo stroj za pletenje, zakaj
bi ne imeli stroja tudi za šivanje. In ta
misel mu ni šla iz glave, neprestano je mi-
slil, kako bi se dal napraviti šivalni stroj.
Premišljal je in premišljal, kako bi name-
sto rok šival stroj, na kakšen način bi se
dali narediti pravilni šivi. Kmalu se je od-
ločil in je vzel dve niti, s katerima je po-
čas in pozorno delal šive na starem na-
vadnem tkalskem čolniku. Prvi dan ni
imel uspeha, ali v kratkem je stal Howe
pred pravim pravcatim šivalnim strojem.
Ali šele čez leto dni si je napravil iz svo-
jih prihrankov majhen surov osnutek iz
žice in lesa. Na tem osnutku je dosegel po-
par neposrečenih poizkusov prav take šive,
kakršnih je treba za šivanje oblek.
Ali prvo prevaro in bridko izkušnjo je
mladi izumitelj doživel šele tedaj, ko je po
velikem trudu in naporu izvršil sam prvi
šivalni stroj, ga vzel na svoja ledja in se
napotil po svetu, da bi obrtnikom in kro-
jaškim mojstrom svoj izum ponudil. Skoraj
vsi ti njegovi poizkusi niso bili srečni. Ni-
če ni maral o stroju nič slišati, mojstri so
nezaupljivo zmajavali z ramami in glava-
mi ter prerokovali genijalnemu izumitelju
žalosten konec. Nekateri so mu celo re-
kli prismoda. Duhoviti izumitelj se je mo-
ral skoz pet let boriti s trdovratnostjo in
svoje glavnim nezaupanjem ljudi, preden je
svojem izumu odprl prosto pot na sve-
tovni trg. Končno je Howe uvidel, da ne
bo ob takih odnosih pričakoval od javno-
sti nobene podpore. Segel je po samopo-
moči. Prosil je lastnika največje modne
trgovine v Bostonu dovoljenje, razstaviti
novi šivalni stroj v njegovi trgovini. Tu je
delal na svojem stroju skozi več mesecev
čisto brezplačno in je tekmoval s petimi
šiviljami. Uspeh je kronal njegov trud, za-
kak njegov stroj je izvršil v tem času več
kakor vseh pet šivilj skupaj. Ena šivilja je
napravila z roko v eni minuti 35 šivov,
skupaj torej 175, med tem, ko je Howe na

svojem stroju z lahkoto napravil v eni mi-
nuti 300 šivov. To je kmalu spoznal sam
lastnik zaveda in dal odlično prednost ši-
valnemu stroju mladega izumitelja. Kljub
temu se ni posrečilo Howeu dobiti nekaj
kapitalistov za financiranje in zalogo nje-
govih strojev. Ko je izčrpal svoje nezna-
ne prihranke in imetje, je zabredel v bedo
in pomanjkanje. Ali vendar ni obupal. Še
dve leti se je boril z večjimi in manjšimi
zaprekami, dokler ni naposled našel bo-
gatega londonskega tvorničarja, ki je fi-
nanciral njegov izum.

Ali solnce sreče mu ni dolgo sijalo.
Howe je kmalu opazil nečiste in oderuške
nakane svojega židovskega druga in zato
ga je ostavil. Napotil se je spet po svetu,
in dasi je bil finančno popolnoma uničen, in
da ne bi od glada umrl, je moral svoj prvi
stroj, sam original, zastaviti.

Ali amerakanski obrtniki so bili čili.
Ko je bil Howe doma, so si stroj dobro
ogledali in ko se je čez tri leta po bridkih
izkušnjah vrnil v Ameriko, je našel ves iz-
nenaden cvetovč. trgovino s šivalnimi
stroji. Duhoviti izumitelj je bil ves obupan
in str. Kaj je imel od svojega izuma?

Najprej se je branil proti tej brezprav-
nosti. Tožil je torej vsakega, ki je dal na-
pravit stroj po njegovem izumu. Sodišče
mu je bilo naklonjeno in v letu 1850 je do-
bil zadoščenje: bil je priznan kakor iz-
umitelj šivalnega stroja. To ej bila prva
njegova sreča. Njegovo dosedanje življenje
se je popolnoma izpremenilo. Živel je s
svojo družino v velikem blagostanju.

Saj ni bilo dobiti izlepa krojača in ši-
vilje, ki bi ne imela šivalnega stroja. Vsak
si je hitel nabaviti šivalni stroj in kmalu
jih je bilo na tisoče v rabi. Umeje se samo
ob sebi, da so pozneje Howejev stroj še
izboljševali in izpopolnjevali. V tem oziru
je prvotni Howejev šivalni stroj najbolj iz-
boljšal Singer, čigar ime še dandanes ozna-
čuje izdelke prve vrste.

Posebno ženski svet ne more dovolj
hvaležen biti Howeu za izum, saj igra
šivalni stroj pri ženski toaleti prvo vlogo.
Ali Howeu je bila sreča malo časa mila.
Z raznimi borznimi spekulacijami je prišel
ob vse premoženje. Svojci so mu pomrli.
Ostal je sam na svetu. Umrl je v bedi po-
polnoma zapuščen.

Moderni potovalni kurirji.

Danes toliko govorimo o kurirjih, ki
letajo semintja in prenašajo važne in manj
važne novice. Navadno imenujemo samo
te kurirje. To je že stara naprava, beremo
o njih že odkar poročajo zgodovinarji. Ju-
les Verne je napisal cel roman »Carjev
kurir«. Razlikovati pa moramo od njih
moderna potovalna kurirja, eno najno-
vejših prikazni v prometnem življenju. On
je zasebni podjetnik in ima nalogo odvzeti
popotniku vse neprijetnosti potovanja, ozi-
roma preprečiti jih. On pozna ves svet, po-
zna vse naprave različnih dežel, govori tu-
cate jezikov, je izredno spreten in si zna
v vsakem položaju pomagati. On preskrbi
na potovanju za svojega varovanja potne
listke, vozne listke, se zanima za pregle-
dovanje prtljage in za plačevanje carine.
Računa z gostilničarjem in z osebjem v

hotelu, prireja izlete, preskrbi za to potrebne vozove, oziroma jahalno živino, naroči poprej kosilo in večerjo, skratka: popotnik samo uživa in se mu ni treba baviti z vsemi onimi sitnimi maleklostmi, ki so v zvezi z vsakim potovanjem in ki nam ga lahko napravijo tako neprijetnega. Popotniku se ni treba brigati niti za ureditev prtljage, to opravi kurir. On zloži skupaj in spravi kovčege itd. na kolodvor ali na ladjo. Ko pridejo na določeno mesto, izloži vse skupaj v sobi gospodarja in ta nima prav nobene skrbi. V štirindvajsetih urah pozna kurir natančno vse želje in potrebe gospodove in mu postavi vse potrebne stvari ravno tja, kjer jih gospod želi imeti.

Potovalni kurir pa ni samo spreten, biti mora tudi skozinsko zdrav, kajti njegovo delo ni šala. Zlasti Amerikanci drviyo s tako brzino skozi cele svetove kakor bi bili znoreli, hočejo v prav kratkem času prav veliko videti. Tak kurir mora biti pripravljen na to, da bo potoval s par bogatimi Amerikanci v dveh mesecih po celi Skandinaviji, Rusiji, Nemčiji, Franciji in Italiji, morebiti pritegnejo še Španko. V dveh mesecih spi kurir morebiti deset dni v postelji, sicer je pa neprestano na potu. Če je s tem potovanjem gotov, ga morebiti najamejo takoj zopet za drugo; po cele mesece mora letati po Afriki okoli, daleč samo zato, ker ga je morebiti najelo par bogatih američanskih ali angleških lovcov z namenom, da jim omogoči lov na divje in redke živali.

Moderni potovalni kurir je angleškega izvora in v Londonu imajo kurirski klub, ki je pri sprejemu novih članov zelo strog. Sprejema kot člane le brezhibne, zelo spretno, poštene in preskušene ljudi; naslove onih članov, ki so ravno prosti, pošlje tistim, ki kurirje iščejo. A med člani londonskega kurirskega kluba je gotovo trideset odstotkov Švicarjev, ki jih imajo za najboljše potovalne kurirje sveta, dvajset odstotkov je Italijanov, petnajst Nemcev, samo pet od sto je Angležev, drugo se porazdeli.

Med člani kurirskega kluba so tudi specialisti. Pride morebiti kak bogat Amerikanec, ki hoče zbirati v Evropi slike ali pa predmete obrtne umetnosti. Na željo dobi kurirja, ki prav dobro pozna ne le umetnost, temveč tudi ljudi, s katerimi bo treba priti v stik. Kurir pozna zgodovino in razvoj dotične umetnosti ravno tako dobro kakor najboljši umetniški pisatelj. Natančno ve za vse letnice in imena onega dela zgodovine umetnosti. On sam je dober strokovnjak, ima oster pogled in razlikuje pravo in potvorjeno blago. On tudi dobro ve, v katerih mestih dobi njegov varovanec trgovine z dobrimi umetninami, pozna trgovce, pa tudi agente in druge nabiralce. Tak mož je seveda za nabiralca neprecenljiv zaklad, prihrani mu neverjetno dosti časa, truda in ogo-ljufanosti.

Imamo pa tudi specialiste za lov, za stavbarstvo, za ljudsko življenje, ki ga hoče spoznati potovalec ali potovalka. Skratka: za vsako stvar dobimo lahko pripravnega moža, če imamo le dosti denarja. Kajti s kurirjem potovati ni šala, to je draga zabava. Kurir, ki mora gledati samo na to,

da se izpolni potniku vse želje in da dobi vse udobnosti, pač ne sme varčevati z denarjem. Zato mu dajo v začetku potovanja navadno par tisočev na roko ali pa ček; če denarja ni več, zahteva drugega. Navadno ne zahteva določenega plačila za svoje delo, zlasti še, ker ne more vedeti naprej, kakšne želje in potrebe bo imel potovalec. Seveda je pa popotniku le v korist, če kurirja prav dobro plača. Drugače drugič pač ne bo dobil dobrega kurirja, vsaj od londonskega kluba ne. Če je potovanje dobro se izteklo in je kurir napravil svojo dolžnost, ne sme popotnik gledati na vinarje, temveč mora pošteno plačati.

Dohodki takega potovalnega kurirja se računijo seveda po tisočih. Moramo vpoštevati tudi to, da tudi najbolj zdrav mož takih naporov ne bo mogel dolgo prenašati, zlasti če je kot izvrsten specialist vedno zaposlen. Zato mora gledati na to, da si v kratkem času toliko prisluži, da more potem od tega živeti.

Ker so se podražile vse tiskarske potrebščine, zlasti pa papir in so tiskarne morale tudi osobju znatno povišati plače, so tiskarne primorane od 14. t. m. naprej povišati znatno cene časopisom in vsem tiskovinam.

V Ljubljani, dne 12. aprila 1919.

Za društvo lastnikov tiskarn v Sloveniji:

K. Čeč, predsednik.

Anton Pesek, tajnik.

Cenjenim naročnikom!

Tiskarniško osobje po celi Sloveniji je doseglo, da so vsa tiskarniška podjetja sedanjim razmeram primerno povišala plače tiskarniškega osobju vseh kategorij. S tem so si umevno naprtila nova občutna bremena, ki znašajo n. pr. za vsaki izvod »Večernega lista« nad 6 vinarjev. Poleg tega so se pa vnovič dvignile cene papirja in tiskarski barvi.

Konzorciju našega lista torej ni odprta nobena druga pot, kot da v delno pokritje novih bremen s 14. aprilom 1919 poviša naročnino dnevniku Večernemu listu, ki stane odslej enotno za Ljubljano ali po pošti po celi Jugoslaviji:

na mesec 5 K

„ četrt leta 15 „

„ pol „ 30 „

„ celo „ 60 „

Izven Jugoslavije celoletno 80 kron.

Cenjal dosedanj naročniki, ki so že poslali naročnino za tekoče leto, naj izvalijo dopolniti razliko v ceni pri prihodnjem plačevanju naročnine. Položnice za obnovitev naročnine v kratkem priložimo.

Posamezna številka pri trgovcih in kolporterjih po 30 vln.

Uprava »Večernega lista«.

Cenjenim inserentom!

Radi ogromnega povška vseh tiskarskih del smo morali iznova urediti cene oglasov. Od dne 15. aprila velja kot temeljna cena za navadne oglase 40 vln. za 1 mm visok in 72 mm širok prostor ali 1 K 20 vln. za enako široko petižno vrsto. Cena uradnim razglasom je določena s 60 vln. za mm prostor, za poslana in trgovske reklamne notice pa z 1 K. Reklamne notice za razne veselilne prireditve bomo zaračunavali s 50 vinarji za mm prostor.

Reklamna notica treh vrstic v redakcijskem delu bo odslej veljala za trgovske svrhe 9 K, za veselilne pa 4 K 50 vinarjev. Približno enak prostor med oglasi bo stal 3 K 60 vinarjev.

Uprava »Večernega lista«.

Narod, ki izumira.

(Po Nansenu priredil Ivan Bežnik.)

(Dalje.)

Navadno živijo zakonski ljudje v lepem soglasju. Nansen pravi, da ni nikdar videl ali slišal, da bi med močjem in ženo padla neprijazna beseda. Dalager piše: »Tem dalje časa ko zakonski živijo skupaj, tembolj se imajo radi; v starosti so kot nedolžni otroci.« Drug proti drugemu so zelo obzirni in niti pristrčnosti ne manjka.

Tudi na vzhodni obali je zakonsko življenje mirno, vendar pa so se tu dogodili slučajji pretepev med zakonskima, v enem slučaju je prišlo celo do krvi. Hohn poroča, da vé za slučaj, ko je žena moža pošteno natepla.

Tako trdnih srčnih vezi, ko pogosto med nami, med Eskimi ni. Če eden umre, se drugi kmalu potolaži in pozabi nanj. Nekaj dni potem se že čuti in vede tako, ko v dneh svojega fantovstva. Nova žena navadno hvali svojo prednico, a graja svojo nezmožnost, ko se spodobi.

Glavni cilj zakona so pri Eskimih otroci. Kakor v starem zakonu, tako tudi pri Eskimih žena, ki nima otrok, ni v čislju.

Cistokrvni Eskimi pa imajo malo otrok. Dva do štiri otroke, to je navadno. So slučajji tudi z več, a to so vendar le slučajji.

Dvojčki so pri njih tako redki, da so žene začudene vprašale Nansena, če je res, da žene »dolgobradati« (Norvežanov) v resnici rodijo tudi dvojčke. Ta jim je odgovoril, da so slučajji tudi s trojčki in četvorčki, čemur so se smejale in dejale, da so Evropejci ko psi, človek in tjučenj rodila le po enega.

Značilno je, da so poganski Eskimi pomorili navadno vse svoje pohablence. Tudi se ne zmeni Eskimo za stare ljudi. Ta kruta navada je danes izkoreninjena popolnoma.

Grenlandski otroci živijo od materinega mleka dve do tri leta. Slučaji so tudi, da so sesali otroci tudi z osmimi in več leti, celo z desetimi ali dvajsetimi leti.

Otroci krščanskih Eskimov so seveda krščeni in dobé pri ti priliki imena. Imena jemljejo iz starega in novega zakona. Od Adama pa do Petra in Pavla, vse svetopisemske osebe so tu polnoštevilno zastopane. Njih stara imena, ki so se nanašala na živali, so izgiala popolnoma.

Eskimi ljubijo svoje otroke in storijo zanje vse, posebno, če so dečki. Ti so pravi gospodarji v družinah. Kaznovanje otrok se jim zdi nečloveško in grdo, nekaj slabega sploh. Nansen pravi, da ni slišal, da bi dejali starši le eno trdo besedo svojim otrokom. Radi take vzgoje pa otroci vseeno niso poredni ali surovi. Ko dorastejo in postanejo razumni, zadostuje ena sama prijazna beseda od očeta ali matere, da opustijo, kar jim ni dovoljeno. Tudi se otroci ne zmerjajo ali tepejo. Ko se igrajo, ne zaidejo v prepir. Kaj takega ni mogoče v Evropi.

Nansen pravi, da ne ve, odkodi je ta razlika med otroci. Najbrže leži vzrok v mirni in dobrodušni naravi Eskimov. Vpliva morda tudi to, da otroci niso nič prepričani sami sebi in je tam vez med otroci in starši mnogo bolj trdna kot v Evropi.

Tuintam se sicer zgodi, da Eskimi kamenjajo kokoši kakšnega evropskega naselnika, ali opustošijo vrt. To pa se zgodi radi tega, ker Eskimo nima pojma o lastnini.

Za igračo dobijo dečki od staršev malo harpuno, da se že zgođaj igraje vadijo za najvažnejše opravilo svojega življenja. Že mali dečki lovijo na ta način male ptice ali druge manjše živali. Tudi se vsedejo že zelo zgođaj v kajak.

Deklice pa se učijo domačih del, pripravljati kožo, šivati, sploh morajo iti materam pri delu na roke.

NRAVNOST.

Angeli Eskimi niso, pa tudi vrati ne: Judje so, z mnogimi slabimi in mnogimi dobrimi lastnostmi. Na splošno bi lahko trdili, da ima Eskimo več dobrih, kot slabih lastnosti; vsaj videz je tak.

Eno najlepših potez Eskima je poštenje nasproti soljudem. On ve, da je velike važnosti, če se more zanesti na svojega bližnjega v trdem boju za življenje. Da to zaupanje v pomoč ukrepi, zato je pošten proti vsakomur in mu rad pomaga ter dá, kar mu gre. Tatvina je silno redka. Hans Egede pravi: »Svoje reči pustijo ležati prosto, brez strahu, da bi jih kdo vzel. Če deklca ukrade kaj, se potem silno težko, ali pa sploh ne more omožiti.«

Tudi laž je redka, posebno pri možeh. Če kdo prodaja kako stvar, pa jo kupec ne vidi, tedaj mu jo prodajalec opiše raje nekoliko manj sijajno, kot je v resnici, pravi Dalager.

Če je kdo kaj dolžan, tedaj je gotovo, da bo plačal, kadar bo mogel. To trdijo tudi evropski trgovci, ki dajo Grenlandcem s silno mirno vestjo na upanje.

Vse te dolžnosti pa držijo Eskimi večina le med seboj, a proti tujcu ne. Tujec pač ne živi z njim, se tedaj v stiski ne mo-

re opreti nanj, zato tudi nima obzira z njim. Njih naravna vrednost v tem slučaju nekoliko izgubi, ker sloni vendarle na samoljubju.

Tujcu zato radi kaj vzamejo, pa le kaj takega, kar jim je v korist. Radi tega so trpeli posebno prvi Evropejci na Grenlandiji.

Kot pa pravijo sporočila, so se tudi ti Evropejci kaj grdo vedli proti prvotnim naselniki. Plenili so jim premoženje, zalezovali žene in jih siloma vozili v Evropo. Na ta način jih pač Eskimi niso imeli za prijatelje. Sovražnike oropati je pa tudi po evropski morali dovoljeno!

Dandanes, ko so se Evropejci naselili stalno, je nekoliko drugače in tudi tatvine so redke. Vendar pa Eskimi Evropejcu radi vzamejo, posebno če mislijo, da »se ne bo mnogo poznalo«.

Tudi pripovedujejo stari poročevalci, da so prvi trgovci in priselilci sleparili Eskime na grd način s krivo mero in vago in so jim dajali celo pokvarjeno ali popolnoma zanič blago.

Pretegov ali podobnih grobosti pri njih ni. Umor je silna redkost. Zdi se jim nekaj strašnega umoriti sočloveka. Voja jim je nekaj nepojmlivega, zaničevanja vrednega, njih jezik nima besede zanjo.

Zgodi se, da se Eskimi za morilca ne zmenijo dosti; to pa najbrž radi tega, ker se ne marajo vtikati v tuje stvari. Le če je morilec vobče škodljiv, se združijo in ga napravijo neškodljivega.

Aprovizacija.

a Prodajalci krušne moke namesto kruha. Na vsako krušno rodbinsko legitimacijo, na katero je pritisnil prodajalec krušne moke svojo štampiljo, se dobi za vsako osebo 1 kg krušne moke, ki stane 4 K 66 vin. Strankam se smejo odvzeti le odrezki za sredo, četrtek, petek in soboto. Kdor pa ne more vzeti na enkrat vse krušne moke, jo vzame lahko tudi samo na eden ali dva odrezka. V tem slučaju imajo prodajalci krušne moke postopati sledeče: N. pr.: Na krušni legitimaciji je vpisanih 5 oseb. Ker dobi vsaka oseba po 1 kg moke, dobi stranka na 4 odrezke za sredo, četrtek, petek in soboto skupaj 5 kg moke. Če ne more vzeti stranka hkratu vse moke, dobi lahko na odrezek za sredo četrtino vse moke, torej 1 in četrt kg, na odrezke za sredo in četrtek polovico moke, torej 2 in pol kg itd. Na ostale 4 odrezke se bode dobilo pozneje še po 40 dkg moke za osebo, kar se pravočasno objavi. Stem bode cela krušna legitimacija izrabljena, ker se na tekoče krušne legitimacije ne dobi za osebo več kot skupaj 1 kg 40 dkg moke namesto kruha.

a Krušno moko bodo prodajali. — V I. okraju. Na krušne izkaznice št. 1 in 2 Čizman, Pred Škofijo, na krušno izkaznico št. 3 in 4 Špenko, Kopitarjeva ulica. — V II. okraju. Na krušne izkaznice št. 5, 6 in 7 Zorman, Stari trg, na krušne izkaznice št. 8, 9 in 10 Zorc, Sv. Florijana ulica. — V III. okraju. Na krušne izkaznice št. 11, 12 in 13 Vreček, Korunova ulica, na krušne izkaznice št. 14 in 15 Velkavrh, Rimska cesta. — V IV. okraju. Na krušne iz-

kaznice št. 16, 17 in 18 Fajdiga, Valvazorjev trg, na krušne izkaznice št. 19 in 20 Leskovec - Meden, Jurčičev trg. — V V. okraju. Na krušne izkaznice št. 21, 22 in 23 Zorc, Dunajska cesta, na krušne izkaznice št. 24, 25 in 26 Sark, Marije Terezije cesta. — V VI. okraju. Na krušne izkaznice št. 27, 28 in 29 Simončič, Sv. Petra cesta, na krušne izkaznice št. 30 in 31 Mencinger Anton, Sv. Petra cesta. — V VII. okraju. Na krušne izkaznice št. 32 in 33 Skubic, Sp. Šiška, na krušne izkaznice št. 34 in 35 Zorman, Sp. Šiška. — V VIII. okraju. Na krušne izkaznice št. 36, 37 in 38 Šarabon, Zaloška cesta, na krušne izkaznice št. 39, 40 in 41 Sušnik, Zaloška cesta. — V IX. okraju. Na krušne izkaznice št. 42 in 43 Marenče, Dolenjska cesta. — X. okraju. Na krušne izkaznice št. 44, 45 in 46, Marn, Glince.

a Prodajalci kruha in peki naj v torek vprašajo vsako stranko, ako hoče mesto kruha krušno moko. Kdor hoče moko, naj se mu vrne krušne karte in prečrta krušno legitimacijo, na katero bode potem dobival moko v gori navedenih trgovinah. Krušne izkaznice pa spravi prodajalec moke, da se izkaže, koliko je izdal moke.

a Gori navedeni prodajalci krušne moke naj se takoj zglaste v mestno posvetovalnico, ker se mora moka že v sredo zjutraj prodajati.

a Vsi prodajalci moke naj se zglaste v torek ob 9. uri v mestno posvetovalnico, ker se bode dajalo za praznike na vsako izkaznico za moko še pol kilograma moke za pecivo. Kilogram moke za kruho, ki se dobi vsakih 14 dni, se nakaže pozneje drugi teden.

a Prispevki za cenejši kruh za člane ubožne akcije z A, B in C izkaznicami, za I. in II. uradniško skupino ter na B in C izkaznicami za Moste in Vič se izplačujejo izključno le še v ponedeljek 14. in torek, 15. t. m. in sicer dopoldne v mestni posvetovalnici, popoldne pri krušni komisiji na magistratu. Pozneje je vsako izplačilo izključeno, ker se Komisija, ki izplačuje te prispevke, razide. Zamedniki naj torej posledice sami sebi pripišejo.

a Prodaja moke za praznike. Na vsako izkaznico za moko se dobi pol kg moke za pecivo. Kilogram stane 4 K 66 vin. Strankam naj se od izkaznice za moko odreže le desna polovica, da prihodnji teden dobe na izkaznice za moko še 1 kg moke za pecivo.

Kdor trpi na zapekl ali zagatenju, si lahko olajšavo dobi z uporabo odvajil. Toda vsakdo ve, da so odvajila dvojna: drastična in milo učinkujoča. Drastična neredko zdražijo črevo in jih je zato treba jemati z veliko previdnostjo. Med milo učinkujočimi, ki črevesa ne dražijo in so neškodljiva, prvačijo Fellerjeve želodec krepčeč rabarbarske Elzakroglice. Pospešujejo tak in prebavo in jih otroci in ženske radi jemljejo. V nobeni hiši naj bi se jih ne pogrešalo, da bi bile ob potrebi vedno pri rokah. Škatlice pošljite kamorkoli za samo 9K50 v lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 245, Hrvaško. Tudi Fellerjev bolečine tolažeči Elza fluid, dobrodejno vteraino sredstvo, lahko obenem naročite, 6 dvojnatih ali 3 specialnih steklenic 19 K. Obilica priznanj izpričuje, kako priljubljen je Elza fluid, posebno kot varovalno sredstvo za zdrave, pomirjevalno predstvo bolečin za one, ki trpe valed prehlajenja, prepiha in mokrote. Omoč in poština se računa posebej najceneje. Kdor naroči več obnem, mnogo prihrani. (el)

Svatovska koračnica.

Norveški spisatelj Bjørnstjerne Bjørnson.

(Konec.)

Mož pa je odgovoril: »Ne, le pustimo jo samo s tem. Jaz jo poznam.«

Janeza, ki je bil že tako blizu cilja svojih želja, se je zdaj polotil brezup in se ni mogel potolažiti, četudi se je oče trudil za to.

Pes, ki je prišel k njemu, mu je pomagala iz zadrege, zakaj mož je stavil vedno nova vprašanja glede psa in pripovedoval končno, da je imel nekoč nekega psa sam, ki ga je imel silno rad, ko je pri ljudeh, ki žive na samotni, v navadi.

Mati pa je bila šla skozi vrata in se je vsedla na kamenit prag. Zadeva s hčerjo je povzročila, da je spomin na svatovsko koračnico deloval nanjo tem huje ko drugekrat. Ona sama se ni bila vdala možu, ki bi ga bila ljubila. Sramota, ki se je zgodila na poti v cerkev, je bila pravična, zakaj ona ni stopila z odkritimi čustvi na stran svojega ženina. Sramota in bolelost, žalost in boj zadnjih let, vse je zopet za hip oživel v nji. Vse prošnje, vsa rotnja, s katerimi je hotela zatreti bolelost, so bila zaman; zdaj je sedela tu v največjem razburjenju. Da se je moralo to zgoditi, jo je vodilo do obupa, delala si je očitke; začutila je znova ves porog ljudi radi one poti k poroki, bičala se je sama z lastnimi mislimi, jezila se je, da ni mogla takrat zadrževati solz in danes ne razburjenja. Raditega je bila prišla tedaj ob zdravje, in na ta način umorila otroke, ki jih je nosila pod srcem — medtem, ko je hlinila pobožnost.

Tako ubogo, tako zelo ponižano se je čutila, da si ni upala misliti skoraj na Boga, ki ga je hotela varati s seboj vred.

Čemu, se je vprašala, čemu se je vzbudilo ravno ta hip v nji vse to? Ali je nevoščljiva Mildridi? Nevoščljiva na lastno hčer?

Ne, to ni bilo, to je čutila. Začela je zopet prihajati k sebi. Hči naj popravi njene grehe — to je bila božanstvena misel. Ali lahko store otroci to? Da, kakor so oni kri naše krvi, tako morejo storiti to, zakaj značaj, ki ga je imela Mildrid, je vzgajala mati v svoji šibkosti v svoji neizmerni skrušenosti.

Zdaj je mogla mati zopet moliti in se v tihi ponižnosti in vdanosti pokloniti pred Gospodom, ki ji je pokazal znova, kaj je bila brez Njega. Prosila ga je za milost, tako, ko se prosi za življenje. Sedaj ji je bilo darovano življenje znova, to je čutila!

Zdaj je bil dolg izbrisan, to je bil zadnji obraz, ki ga je premagala. Dvignila se je in pogledala s solznimi očmi navzgor; počutila se je zelo olajšano; ta trenutek tedaj se je našel nekdo, ki je odvezl njeno bolečino.

Ali ni že kdaj preje čutila tako?

Ne, nikoli ko zdaj. Tu šele je premagala vse! Čutila je, da je postala drugačn, da je prišla k sebi popolnoma.

Kot bi bila pretrgala vezi, se ji je delo, čutila se je orosto na duši in na

telesu! Če se ima zahvaliti poleg Bogu tudi hčeri, tedaj naj ta uživa vso srečo na svetu.

Stopila je do poslopja, kjer je stanovala babica, toda nihče v hiši ni spoznal njenega koraka.

Prijela je za kljuko in odprla vrata, ko da je to kdo drugi in ne ona.

»Mildrid, pojdi sem!« je dejala. Mildrid in babica sta se spogledali, zakaj to ni bila več mati!

Mildrid je tekla k nji: Kaj se je neki zgodilo?

Mati jo je potegnila za roko za seboj, zaprla za njo vrata, tako da sta bili sami, potem se ji je vrgla krog vratu in jokala, jokala, medtem ko jo je objemala z vso silo. Mildrid ji je vračala ljubezen za ljubezen, objemala jo je zelo vroče tudi ona.

»Bog te blagoslovi in poplačaj!« je zašepečala mati.

Obe v sobi sta videli, kako sta prišli čez dvorišče z roko v roki, in sicer tako naglo, da sta zaslutili, kaj je.

Vrata so se odprla, obe sta vstopili in šli proti njima, in mesto, da bi bila kaj rekla, je potegnila mati hčerko še enkrat nase in v veliki razburjenosti je ponovila:

»Bog naj te večno blagoslovi in poplačaj!«

Nekaj hipov pozneje so sedeli vsi štirje v sobi pri babici. Stara ženica je bila zelo vesela; mlada deklina ji je bila že povedala, kdo je Janez Haugen in je smatrala to zvezo ko previdnost v življenju njenega sina in njegove žene. Vesela ženica je omenila tudi, da je Janez takolep!

Vsi so ostali pri nji in dan je končal na ta način, da je oče, ko je odpel pobožno pesem, prebral iz molitvene knjige neko mesto, ki začenja z besedami:

»Bog je obiskal našo hišo.«

Od vsega poznejšega življenja bom vzel samo par dni in od teh par dni bom opisal samo par trenutkov.

Prvi dan je dan ženitovanja mladih zaročencev. Inga je bila prišla, da je ozaljšala nevesto. Staro omaro, v kateri so hranili nevestin kras čolega rodu, so odprli. Krono, naprsnik, vse so vzeli iz nje. Babica je imela ključ do te omare, ki jo je odprla. Beret pa je stala kot adjutant ob nji. Mildrid je že imela poročno obleko in vse, kar je temu pritikalo, oblečeno, ko so ji pokazali ves lišp, ki ste ga babica in Beret pripravili, tako sijajen in težak. Kos za kosom so ji primerjali. Beret ji je držala zrcalo pred obraz. Starka je pripovedovala, koliko rodbin je nosilo ta lišp na tak dan. Najsrečnejša je bila gotovo izmed vseh Aslang Haugen. V tem hipu je zadonela od zunaj svatovska koračnica, pesem rodovine; vsi so prenehali z delom in leteli k vratom, da vidijo, kaj je. Prvi, ki so ga zagledali, je bil nevestin oče. Janez Haugen se je bil pripeljal in oče je razumel, da pri-

tiče, da ga sprejmejo s svatovsko koračnico. Sam je stal med njimi s srebrnim večnim ženitovanjskega piva v roki. Nekaj drugih se mu je pridružilo. Janez in njegovi bratje in sestre so se pripeljali na dvih vozovih na dvorišče — poznalo se jim je, da so njeni od takega sprejema.

Eno uro pozneje so seveda zopet igrali svatovsko koračnico, navreč tedaj, ko so prišli na dvorišče ženin, nevesta, njih bratje in sestre, starši in svati in so imeli stopiti na vozove.

V posebnih trenutkih našega življenja so vsa znamenja dobrotna in tako se je peljal ženitovanjski sprevod tega dne v žarkem pomladanskem vremenu v cerkev.

Pri cerkvi je bila taka gaječa, da se nihče ni spominjal, da bi videl kdaj ob takih prilikah kaj takega.

Vsakdo izmed te množice je poznal zgodovino rodu in tudi povest o svatovski koračnici, ki je donela nad srečnimi in veselimi svati v jasn dan.

Tudi duhovnik je izbral posebne sede, ki jih je bral na ta dan, da so otroci krona našega življenja, ki se blestijo po naši časti, našem razvitku in našem delu.

Ko so zapustili cerkev, je obstal Janez pred cerkvenimi vrati; dejal je nekaj, nevesta ni slišala v njeni nadzemski sreči nič, a slutila je. Hotel je, da pogledajo na Ole Haugenov grob, ki je ležal v polnem cvetju. Šli so tik mimo njega, vsi drugi pa za njim.

Drug trenutek je Endridov in Randin obisk pri mladih zakoncih, ko babica in ded.

Janez je bil vzel nevesto k sebi, da je moral obljubiti, da bo prevzel posestvo na Tingvoldu, kakor hitro stariša ne bosta mogla več gospodariti ali bo babica umrla.

Tu se je nekaj zgodilo, česar ni nihče pričakoval. Ko je imela Raudi v naročju mladega otroka svoje hčere, ga je ujkala in mu pričela peti svatovsko koračnico.

Hči je sklenila roki od zažudenja, a je molčala.

Širite „Večerni list“

Zagrebska borza.

LDU, Zagreb, 12. aprila. Zaključni kurzi na današnji borzi:

	Dinar	Blag
Banka za trg., obrt in industrijo	400	470
Banka in bančnica za Primorje na Sušaku, nove delnice	508	640
Hrvatska eskontna banka	1420	1330
Eskontna in menj. banka, Brod	375	385
Hipotekarna banka, Zagreb		380
novi delnice	381	880
Jadranska banka, nove	—	905
Hrvatska kreditna banka nove	805	453
Narodna banka Zagreb	425	238
Obrtna banka	222	105
Poljedelska banka	95	210
Rečka puška banka	206	215
Zemaljska banka	—	2750
Sladkorna tovarna, Osijek	—	115
4 1/2% zadolž. drv.-slav. hip. banko	—	115
4 1/2% zadolžnice mesta Zagreba	—	115

Izdajatelj konsorcij »Večernega lista«.
Odgovorni urednik Viktor Cendič.
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.